

#### POLITECHNIKA WARSZAWSKA WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

Instytut Elektrotechniki Teoretycznej i Systemów Informacyjno-Pomiarowych Zakład Elektrotechniki Teoretycznej i Informatyki Stosowanej

# PRACA DYPLOMOWA INŻYNIERSKA

na kierunku Informatyka w specjalności: Inżynieria oprogramowania

Wykorzystanie protokołu HTTP/2 do budowy szybkiej aplikacji internetowej

Piotr Szklanko

nr albumu 244145

promotor mgr inż. Bartosz Chaber

Warszawa, 2017

## Wykorzystanie protokołu HTTP/2.0 do budowy szybkiej aplikacji internetowej

#### Streszczenie

Praca składa się ze wstępu, w którym informuję o czym jest praca i dlaczego zdecdyowałem się na taki temat. Opisuję też krótko wybrane technologie oraz biblioteki oraz powody, dla których się na nie zdecydowałem. Drugi rozdział to krótka historia protokołu HTTP/2 oraz opis elementów, które zostały do niego wprowadzone. Trzeci rozdział opisuje kluczowe elementy stworzonej aplikacji. Krok po kroku przedstawia ich implementację. W rozdziale czwartym przeprowadzam testy porównawcze obu wersji protokołu HTTP. Dodatkowo sprawdzam też kompatybilność protokołu HTTP/2 z najnowszymi przeglądarkami internetowymi. W ostatni rodziale podsumowuję wyniki swojej pracy, wyciągam wnioski oraz przedstawiam plany na przyszłość związane z tym projektem.

Słowa kluczowe: protokół, HTTP, HTTP/2, SERVER PUSH

#### THESIS TITLE

#### Abstract

**Keywords:** thesis, LaTeX, quality

#### POLITECHNIKA WARSZAWSKA WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

#### **OŚWIADCZENIE**

Świadom odpowiedzialności prawnej oświadczam, że niniejsza praca dyplomowa inżynierska pt. Wykorzystanie protokołu  $\rm HTTP/2$  do budowy szybkiej aplikacji internetowej:

- została napisana przeze mnie samodzielnie,
- nie narusza niczyich praw autorskich,
- nie zawiera treści uzyskanych w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami.

Oświadczam, że przedłożona do obrony praca dyplomowa nie była wcześniej podstawą postępowania związanego z uzyskaniem dyplomu lub tytułu zawodowego w uczelni wyższej. Jestem świadom, że praca zawiera również rezultaty stanowiące własności intelektualne Politechniki Warszawskiej, które nie mogą być udostępniane innym osobom i instytucjom bez zgody Władz Wydziału Elektrycznego.

Oświadczam ponadto, że niniejsza wersja pracy jest identyczna z załączoną wersją elektroniczną.

Piotr Szklanko
----------------

## Spis treści

1	Wstęp	1
2	HTTP/2	3
	2.1 Historia	3
	2.2 Protokół binarny	3
	2.3 Multiplexing	4
	2.4 Pierwszeństwo	5
	2.5 Server push	5
	2.6 Kompresja nagłówków	6
3	Budowa aplikacji	8
	3.1 node-spdy – konfiguracja serwera	8
	3.2 Server Push	9
4	Testy	13
	4.1 Chrome DevTools	13
	4.2 Przygotowanie testów	15
	4.3 Porównanie prędkości protokołu HTTP/2 i HTTP/1.1 $$	17
	4.4 Porównanie prędkości przy bezpiecznym połączeniu HTTP/1.1	17
	4.5 Porównanie prędkości z włączonym CACHE	21
	4.6 Porównanie prędkości przy wykorzystaniu Server Push	21
	4.7 Kompatybilność popularnych przeglądarek internetowych z HTTF	$^{\circ}/2$ 2
5	Wnioski	29
Bi	bliografia	32

#### Rozdział 1

#### Wstęp

Moim celem jest przeprowadzenie testów protokołu HTTP w najnowszej wersji – HTTP/2 (dokumentacja: [1]). Obecnie powszechnie stosowana jest wersja 1.1 (dokumentacja: [6]), która została wprowadzona w roku 1999. Jednakże szybki rozwój technologii internetowych sprawia, że wprowadzony osiemnaście lat temu protokół przestaje powoli spełniać swoje zadanie. w tym momencie bez wykorzystania takich środków jak:

- 1. pamięć cache przeglądarki, dzięki której nie musimy przesyłać wszystkich plików naszej aplikacji do użytkownika, który korzysta z niej kolejny raz. Wysyłamy jedynie to, co się zmieniło,
- 2. wielu połączeń TCP wiele połączeń TCP oznacza straty związane z czasem wymaganym do nawiązania połączenia[5]. Jest to szczególnie widoczne przy pobieraniu małych zasobów, gdzie czas nawiązania połączenia jest duży w stosunku do czasu wykonania samego zapytania. Niestety w przypadku HTTP/1.1 jest to jedyny sposób na jednoczesne przesyłanie wielu zasobów,
- 3. łączenia plików sposób na ograniczenie liczby połączeń. Dzięki wykorzystaniu narzędzi takich jak webpack możemy ograniczyć liczbę połączeń TCP poprzez łączenie wielu plików danego typu w jeden duży plik. Na przykład gdy mamy wiele plików z arkuszami stylów możemy je połączyć w jeden. Jest to tylko mała część możliwości tego pakietu, zainteresowanych odsyłam do strony internetowej[2].

nie jest możliwe stworzenie rozbudowanej aplikacji, która działałaby w sposób satysfakcjonujący użytkownika. Gdyby zmiany, które ma wprowadzić protokół HTTP/2 faktycznie pozwalały zapomnieć o wspomnianych środkach, to życie wielu developerów stałoby się dużo łatwiejsze. Dzięki temu mogliby oni ten czas poświęcić na rozwój aplikacji.

Za pomocą własnoręcznie stworzonej aplikacji chcę przekonać się, czy wprowadzone funkcje faktycznie mają tak ogromny wpływ na szybkość komunikacji pomiędzy klientem i serwerem. Dodatkowo praca ta była dla mnie motywacją do lepszego poznania protokołu HTTP ogólnie, nie tylko jego najnowszej wersji.

Swoją aplikację stworzyłem wykorzystując zestaw oprogramowania MEAN[4] – MongoDB, Express.js, Angular i Node.js.

- MongoDB baza danych NoSQL,
- Express.js framework Node.js do tworzenia aplikacji sieciowych od strony serwera. Udostępnia on wiele metod ułatwiających obsługę zapytań HTTP, routing zapytań, renderowanie widoków HTML,
- Angular framework JavaScript służący do budowy dynamicznych aplikacji internetowych od strony użytkownika,
- Node.js środowisko uruchomieniowe języka JavaScript, które pozwala wystartować serwer.

Zdecydowałem się na to rozwiązanie z kilku powodów:

- po przejrzeniu dostępnych w sieci informacji doszedłem do wniosku, że implementacja protokołu HTTP/2 jest najlepiej opisana oraz wspierana przez środowisko związane z JavaScriptem,
- dobra znajomość języka JavaScript oraz jednoczesna chęć rozwoju umiejętności tworzenia aplikacji w tym języku,
- chęć poszerzenia wiedzy dotyczącej budowania aplikacji internetowych za pomocą technologii javascriptowych,
- nie ukrywam, że znaczący wpływ na moją decyzję miała również popularność jezyka JavaScript na rynku pracy.

Dodatkowo, poza narzędziami składającymi się na zestaw MEAN, wykorzystałem następujące biblioteki:

- 1. node-spdy zewnętrzny moduł do node.js, który umożliwia tworzenie serwerów wspierających HTTP/2. Jest on kompatybilny z biblioteką Express.js, którą wykorzystuję w swoim projekcie. Dzięki temu modułowi możemy zaimplementować serwer HTTP/2 wraz z Server Push. Pomimo, że nie jest to oficjalny moduł node.js, to trwające obecnie prace, które mają na celu wdrożenie HTTP/2 oficjalnie do node.js, bazują na tej bibliotece,
- 2. mongoose ułatwia modelowanie danych mongoDB, walidację oraz pisanie logiki biznesowej.

#### Rozdział 2

#### HTTP/2

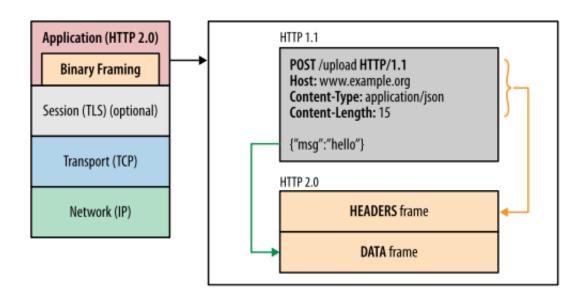
#### 2.1 Historia

Pracę nad zmianami w protokole zapoczątkowała w 2009 roku firma Google ze swoim projektem SPDY. Zdecydowali się oni na stworzenie protokołu, który miał usprawnić działanie aplikacji oraz stron internetowych rozwiązując ograniczenia nałożone przez HTTP/1.1. Z biegiem czasu coraz więcej przeglądarek oraz stron internetowych, zarówno tych dużych jak i tych małych, zaczęło wspierać SPDY, co zainteresowało osoby pracujące nad protokołem HTTP. Zdecydowali się oni wykorzystać dokumentację protokołu SPDY jako początek prac nad własnym protokołem – HTTP/2. Od tego momentu aż do roku 2015, kiedy to standard HTTP/2 został oficjalnie zaakceptowany (specyfikacja protokołu: [1]), projekty były rozwijane równolegle. SPDY było wykorzystywane do testów nowych funkcjonalności, które miały zostać wprowadzone do nowego protokołu HTTP. Niedługo po oficjalnym zaakceptowaniu HTTP/2 ogłoszono, że SPDY nie będzie dalej wspierane.

W kilku poniższych akapitach postaram się przybliżyć zmiany, które zostały wprowadzone do protokołu HTTP.

#### 2.2 Protokół binarny

Kluczową zmianą, która determinuje brak wstecznej kompatybilności z HTTP/1.1, jest przejście na kodowanie binarne przesyłanych wiadomości. Przykładowa ramka widoczna jest na rysunku 2.1. Jest to rozwiązanie dużo bardziej kompaktowe i łatwiejsze w implementacji, niż przesyłanie zwykłego tekstu. Dzięki temu zabiegowi w ramach jednego połączenia TCP z serwerem może zostać utworzonych wiele dwukierunkowych strumieni danych przesyłających wiadomości HTTP. Taka wiadomość to w rzeczywistości zapytanie



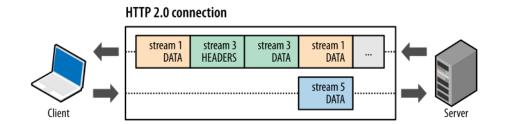
Rysunek 2.1: Schemat ramki protokołu HTTP/2 (źródło: [3])

od klienta lub odpowiedź serwera składające się z ramek. Każda ramka natomiast musi posiadać przynajmniej nagłówek z informacją, do którego strumienia danych należy. Kodowanie binarne nie ma wpływu na składnie zawartości ramki – wszystkie nagłówki czy zapytania HTTP/1.1 pozostawiono bez zmian.

#### 2.3 Multiplexing

W poprzedniej wersji protokołu, pomimo, że istniała możliwość przesyłania wielu zapytań w ramach jednego połączenia, nie można było wykonywać ich równolegle. Każde zapytanie musiało być rozpatrywane i odesłane przez serwer do klienta zgodnie z kolejnością nadania, co powodowało efekt HOL (dokładniejszy opis problemu: [7]). Aby wykonywać zapytania równolegle należało utworzyć kilka zapytań TCP, co obciąża serwer oraz jest czasochłonne. Protokół HTTP/2 umożliwia przesyłanie oraz odbieranie wielu wiadomości jednocześnie, co pokazuje schemat na rysunku 2.2. Są one rozbijane na pojedyncze ramki, przesyłane, a następnie odczytywane i składane z powrotem w całość po stronie odbiorcy. Dzięki temu nie jest już konieczne uciekanie się do takich zabiegów jak:

- scalanie plików (na przykład WEBPACK),
- wykorzystywanie spritów (więcej o użyciu spritów: [8]),



Rysunek 2.2: Schemat wykorzystania multiplexingu w HTTP/2 (źródło: [3])

• domain sharding (dla zainteresowanych: [9]).

To wszystko sprawia, że aplikacje stają się szybsze oraz prostsze.

#### 2.4 Pierwszeństwo

Po przeczytaniu poprzedniej sekcji możemy dojść do wniosku, że multiplexing nie ma zbytniego prawa działać, bo przecież zazwyczaj kolejność otrzymanych informacji jednak ma znaczenie. Z tego powodu HTTP/2 wprowadza system wag zapytań. Umożliwia on:

- 1. przypisanie wagi w postaci liczby naturalnej od 1 do 256 każdemu strumieniowi danych,
- 2. ustalenie zależności danego strumienia od innych.

Dzięki tym zabiegom serwer potrafi rozdysponować zasoby (np. CPU czy pamięć) tak, aby w optymalny sposób wykonać prośby nadesłane przez klienta.

#### 2.5 Server push

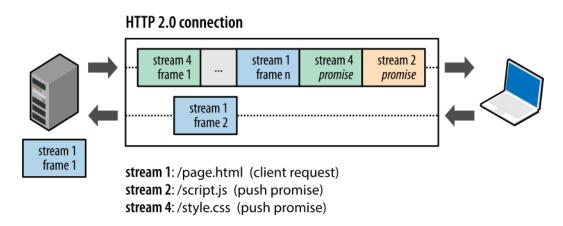
Wykorzystując protokół HTTP/1.1 nie mamy możliwości otrzymania zasobu, o który nie poprosiliśmy wysyłając zapytanie. Powoduje to opóźnienia na przykład podczas ładowania strony internetowej. Zanim otrzymamy skrypty czy arkusze stylów, które wykorzystuje nasza strona musi ona o nie poprosić. Zapytanie do serwera wysyłane jest gdy w kodzie pliku HTML napotkamy na taki kod (przykład z mojego projektu):

```
1 <!-- CSS --->
2 <link rel="stylesheet"
```

3 href="libs/bootstrap/dist/css/bootstrap.min.css">

```
4 < link rel="stylesheet"
5 href="libs/font-awesome/css/font-awesome.min.css">
6
7 <!-- JS --->
8 < script src="libs/angular/angular.min.js"></script>
```

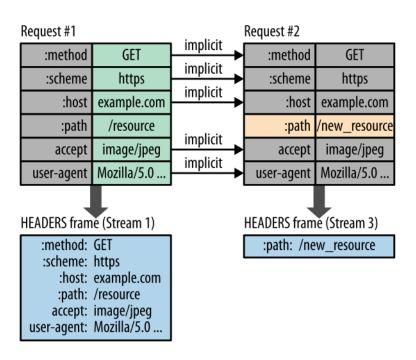
Takie rozwiązanie, chociaż w wielu przypadkach jest pożądane, tutaj jedynie spowalnia działanie aplikacji. Jeżeli mamy pewność, że użytkownik będzie potrzebował danych zasobów 2.3 możemy mu je od razu udostępnić, co zdecydowanie skraca czas ładowania aplikacji i dzięki temu unikam niechcianego efektu, gdy strona się załaduje, ale na przykład bez pliku zawierającego style, który jest dopiero przesyłany.



Rysunek 2.3: Schemat Server push HTTP/2 (źródło: [3])

#### 2.6 Kompresja nagłówków

Kolejną ważną, chociaż pozornie niezauważalną zmianą jest kompresja nagłówków. Pomimo, że problem może wydawać się marginalny, to te kilka bajtów w każdym zapytaniu potrafi dość mocno wydłużyć czas komunikacji z serwerem. HTTP/2 wykorzystuje format kompresji zwany HPACK (opis stndardu: [10]), który dzięki wykorzystaniu dwóch technik – kodowania oraz indeksowania, jest w stanie znacznie usprawnić komunikację ze względu na nagłówki. Po pierwsze kodowanie Huffmana znacznie kompresuje przesyłane dane. Dodatkowo klient oraz serwer przechowują listę widzianych wcześniej nagłówków i nie ma potrzeby wysyłania za każdym razem całego nagłówka. Przesyłamy jedynie pola, które się zmieniły (patrz rysunek 2.4).



Rysunek 2.4: Kompresja nagłówków w HTTP/2 (źródło: [3])

#### Rozdział 3

#### Budowa aplikacji

#### 3.1 node-spdy – konfiguracja serwera

Najważniejszym elementem aplikacji jest konfiguracja serwera, który będzie w stanie obsłużyć zapytania HTTP/2. Jak pokazuje poniższy listing na początku należy ustawić opcje naszego serwera:

- 1. plain jeśli opcja jest włączona, to serwer wykorzystuje tekstową wersję protokołu HTTP,
- 2. ssl ustawienia zabezpieczeń połączenia,
- 3. protocols lista protokołów, z których możemy korzystać,
- 4. key klucz prywatny do połaczeń SSL,
- 5. cert certyfikat serwera do połączenia SSL.

Następnie uruchamiamy nasz serwer HTTP za pomocą polecenia create-Server i podajemy mu naszą konfigurację oraz informację o tym, jak ma się zachować, gdy otrzyma zapytanie od klienta. W tym wypadku jest to moja aplikacja, więc za każdym razem, gdy serwer otrzyma zapytanie, będzie korzystał ze stworzonych przeze mnie funkcjonalności.

Na koniec musimy sprawić, aby nasz serwer nasłuchiwał przychodzących połączeń. Osiągniemy to przy pomocy funkcji listen(), do której przekazujemy port, na którym nasza aplikacja ma działać. Jeśli wszystko zakończy się pomyślnie otrzymamy informację o tym, że aplikacja działa na wybranym przez nas porcie. Jeśli nie, to zostanie zwrócony komunikat o błędzie.

```
1 var spdy = require('spdy');
2 var port = 8080;
3 var fs = require('fs');
```

```
= express();
4
   var app
5
6
7
8
9
   const options = {
     spdy: {
10
11
        plain: true,
12
        ssl: false,
        protocols: ['h2', 'http/1.1'],
13
14
      },
     key: fs.readFileSync(__dirname + '/server.key'),
15
      cert: fs.readFileSync(__dirname + '/server.crt')
16
17
   };
18
19
   spdy
20
      . createServer (options, app)
21
      . listen(port, (error) \Rightarrow {}
22
        if (error) {
23
          console.error(error);
24
          return process.exit(1);
25
        } else {
          console.log('Listening on port' + port + '.');
26
27
        }
28
      });
```

Jak widać podstawowa konfiguracja serwera HTTP/2 z wykorzystaniem biblioteki node-spdy(ODNOSNIK) jest dość prostym zadaniem. Należy jedynie pamiętać o wszystkich ustawieniach oraz wygenerowaniu kluczy dla połączenia SSL, bez których serwer niestety nie ruszy.

#### 3.2 Server Push

Najbardziej wymagającą częścią projektu było zaimplementowanie funkcjonalności server push. Ostatecznie udało się stworzyć podstronę, która do pełnego działania wymaga biblioteki jQuery. Normalnie biblioteka ta byłaby wysłana dopiero po odczytaniu pliku push.html przez klienta i wysłaniu zapytania z prośbą o przesłanie jQuery. Jest to rozwiązanie, w którym tracimy czas na wysłanie zapytania o zasób, który mógł być wysłany od razu. Server Push zaimplementowany w HTTP/2 daje nam taką możliwość.

Patrząc na poniższy przykład postaram się przybliżyć sposób, w jaki udało mi się zaimplementować tę funkcjonalność.

Najpierw tworzymy routing dla ścieżki '/push'. W nim, w zależności od tego co chcemy przesłać, scenariusz będzie trochę inny. W moim przypadku przesyłam zawartość strony w postaci kodu HTML oraz bibliotekę jquery. Najpierw wczytujemy plik i zapisujemy jego zawartość. Jeśli wszystko zostało wykonane pomyślnie, to zapisujemy zawartość pliku HTML do wysłania jako odpowiedź na zapytanie użytkownika. Następnie wczytujemy zawartość pliku z biblioteką jQuery i umieszczamy ją w strumieniu danych wysyłanym w ramach funkcji Push. Ustawiamy nagłówki symulowanej prośby, typ odpowiedzi oraz dołączamy zawartość pliku, którą chcemy przesłać. Zamykamy strumień danych i kończymy odpowiedź komendą res.end(). Oczywiście w ramach jednego zapytania możemy przesłać wiele zasobów. Tworzymy po prostu kolejne strumienie danych analogicznie do pierwszego, który jest przedstawiony poniżej.

Server Push pomimo ogromnych usprawnień, których wyniki przybliżę w jednym z kolejnych rozdziałów, obarcza dewelopera pewną odpowiedzialnością. W związku z tym, że klient nie prosił o dane zasoby musimy koniecznie wypełnić nagłówek przesyłanego zasobu, aby przeglądarka mogła odpowiednio zareagować na odebrany zasób. Na przykład po prostu go odrzucić, gdy znajduje się on już w pamięci podręcznej. Jest to rozwiązane za pomocą PUSH\_PROMISE, które jest wysyłane do klienta przed faktycznym przesłaniem całego strumienia. Jeśli klient zechce, to może odrzucić dany strumień wysyłając ramkę RST\_STREAM.

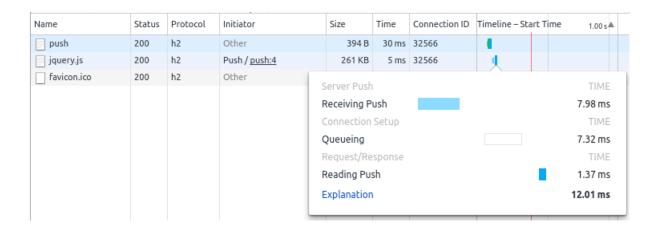
```
app.get('/push', function(req, res) {
2
     fs.readFile('/push.html', function read(err, data) {
3
        if (err) {
 4
          throw err;
 5
6
       content = data;
 7
        res. write (content)
8
     })
9
10
     fs.readFile('/jquery.js', function read(err, data) {
11
        if (err) {
12
          throw err;
13
       }
14
       content = data;
        var stream = res.push('/libs/jquery/dist/jquery.js', {
15
16
          status: 200, // optional
```

```
method: 'GET', // optional
17
          request: { accept: '*/*' },
18
          response: { 'content-type': 'application/javascript' }
19
20
       stream.on('error', function(err) {
21
22
          console.log(err);
23
24
       stream.end(content)
25
        res.end();
26
     })
27
   })
```

Ciekawy jest też wygląd okienka szczegółów zapytania w Google DevTools. Na rysunku 3.1 widzimy przykład zapytania bez wykorzystania server push. Znajdują się tutaj typowe informacje dla zwykłego zapytania HTTP. Dokładnie mam w tym wypadku na myśli czas wysłania zapytania oraz oczekiwania na początek odpowiedzi od serwera. Natomiast na rysunku 3.2 nie ma tych informacji. Świadczy to o tym, że klient nie wysłał prośby o dany plik, a mimo to został on wysłany. Dodatkowym potwierdzeniem, że korzystamy z server push jest informacja, że inicjatorem zapytania jest Push. Widać też, że czas zapytania to prawie 3 razy mniej dla danych przesłanych z wykorzystaniem możliwości HTTP/2. Widać tutaj jak dużo czasu trwa oczekiwanie na zasoby, które mogłyby zostać wysłane od razu.

Name	Status	Protocol	Initiator	Size	Time	Connection ID	Timeline	– Start Time	1.00 s▲
push	200	h2	Other	403 B	17 ms	67580			
jquery.js	200	h2	push:4	261 KB	31 ms	67580	1		
favicon.ico	200	h2	Other	Connection	Setup				TIME
				Queueing					0.98 ms
				Stalled					11.10 ms
				Request/Re	sponse				TIME
				Request ser	nt				0.22 ms
				Waiting (TT	FB)				11.67 ms
				Content Do	wnload				8.37 ms
				Explanation	1				32.34 ms

Rysunek 3.1: Szczegóły zapytania wysłanego bez wykorzystania Server Push



Rysunek 3.2: Szczegóły zapytania wysłanego z wykorzystaniem Server Push

#### Rozdział 4

#### Testy

#### 4.1 Chrome DevTools

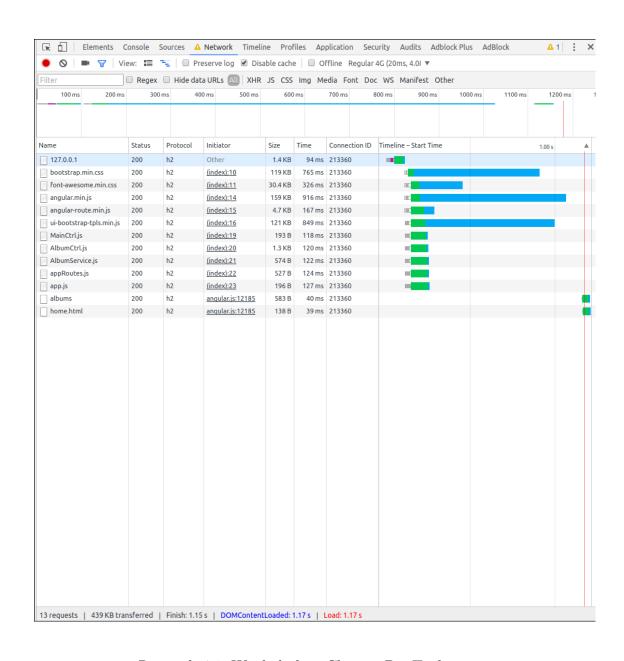
Do pomiaru prędkości oraz uzyskania innych ważnych informacji wykorzystałem narzędzie Chrome DevTools. Opiszę tutaj pokrótce co i jak mierzyłem za pomocą tego oprogramowania.

Po uruchomieniu konsoli przeglądarki przechodzimy do zakładki Network i naszym oczom ukazuje się okno jak na rysunku 4.1.

Widoczne okno składa się z pięciu głównych elementów:

- 1. paska kontroli umożliwia on między innymi edycję wyglądu panelu sieciowego,
- 2. paska filtrów pozwala na stworzenie reguł i wybór tylko tych pakietów, które nas interesują,
- 3. paska przeglądu ukazuje nam oś czasu, która daje nam obraz tego, jak przesyłane były pakiety danych,
- 4. tabeli zapytań zawiera szczegółowe informacje na temat każdego zapytania
- 5. podsumowania zawiera informacje o łącznej liczbie zapytań, przesłanych danych oraz czasie trwania.

W moich badaniach najczęściej korzystałem z informacji zawartych w tabeli zapytań, a szczególnie z przedstawionej w niej osi czasu. Po najechaniu kursorem na którykolwiek pasek na osi otrzymujemy szczegółowe informacje o czasie każdego z etapów zapytania jak na rysunku 4.2.



Rysunek 4.1: Wygląd okna Chrome DevTools



Rysunek 4.2: Szczegółowe informacje na temat czasu zapytania

#### 4.2 Przygotowanie testów

Przed przejściem do porównania prędkości działania obu wersji protokołu chciałem zaprezentować pierwsze efekty implementacji protokołu  $\rm HTTP/2$ , które przedstawia rysunek 4.3.



Rysunek 4.3: Dowód działania protokołu HTTP/2

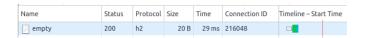
Widzimy tutaj dwie rzeczy, które powinny nas zainteresować. W sekcji 'Protocol' oznaczonej na rysunku 4.3 numerem 1 widnieje napis h2 przy każdym zapytaniu. Jest to informacja, że do komunikacji z serwerem wykorzystana została najnowsza wersja protokołu HTTP. Dodatkowo w sekcji 'Connection ID' (na rysunku 4.3 jest to numer 2) widzimy, że wszystkie zapytania zostały wykonane z wykorzystaniem tego samego połączenia TCP. Nie mogłoby to mieć miejsca, gdybyśmy wykorzystali HTTP/1.1, co pokazuje rysunek 4.4.



Rysunek 4.4: Przykładowe linia czasu dla zapytań wykonanych w HTTP/1.1

Na rysunku widzimy, że protokół z jakiego korzystamy to  $\mathrm{HTTP}/1.1$ , a wszystkie zapytania, które są wykonywane równolegle przesyłane są w ramach różnych połączeń TCP. Świadczą o tym wartości w kolumnie 'Connection ID'.

Jeszcze jedną ciekawą rzeczą są wielkości nagłówków. Dzięki przejściu na kodowanie binarne nagłówki w protokole  $\mathrm{HTTP}/2$  są o wiele mniejsze niż te w jego starszym bracie. W swojej pracy stworzyłem możliwość wysłania zapytania, które w odpowiedzi dostaje odpowiedź w postaci samego nagłówka. Dzięki temu można porównać wielkość nagłówków  $\mathrm{HTTP}$  na konkretnym przykładzie, Wyniki przedstawiają rysunki 4.5 i 4.6.



Rysunek 4.5: Pusta odpowiedź w HTTP/2

Name	Status	Protocol	Size	Time	Connection ID	Timeline – Start Time
empty	200	http/1.1	136 B	33 ms	216774	•

Rysunek 4.6: Pusta odpowiedź w HTTP/1.1

Od razu widać, że nagłówki w najnowszej wersji protokołu uległy znacznej kompresji.

# 4.3 Porównanie prędkości protokołu HTTP/2 i HTTP/1.1

W ramach tego testu sprawdzałem prędkość ładowania wszystkich zasobów strony z wyłączonym CACHE przeglądarki oraz z ustawioną prędkością Regular 4G (20ms,  $4.0~{\rm Mb/s}$ ,  $3.0~{\rm Mb/s}$ ). Dane z wykorzystaniem protokołu HTTP/1.1 są przesyłane za pomocą niezabezpieczonego połączenia. HTTP/2 do utworzenia połączenia wymaga zabezpieczenia SSL.

Próba	HTTP/1.1	HTTP/2
1	1.23s	1.26s
2	1.49s	1.12s
3	1.28s	1.39s
4	1.20s	1.09s
5	1.22s	1.09s
6	1.25s	1.26s
7	1.21s	1.12s
8	1.25s	1.11s
9	1.21s	1.16s
10	1.26s	1.10s
ŚREDNIA	1.26s	1.17s

Tabela ukazuje wyniki wykonanych pomiarów. Jak widać protokół HTTP/2 przyśpiesza czas ładowania strony o około 15%. W dużej mierze jest to czas zaoszczędzony na nawiązywanie nowych połączeń TCP. Sporą oszczędność utrzymujemy też dzięki zmniejszeniu objętości nagłówków odpowiedzi.

Na rysunkach 4.7 oraz 4.8 widoczny jest przykładowy wynik testu. W sekcji podsumowania widoczna jest całkowita objętość przesłanych danych. Są to odpowiednio 443 KB i 439 KB dla protokołu HTTP/1.1 i HTTP/2, Możemy też porównać objętości oraz czasy przesyłania poszczególnych plików.

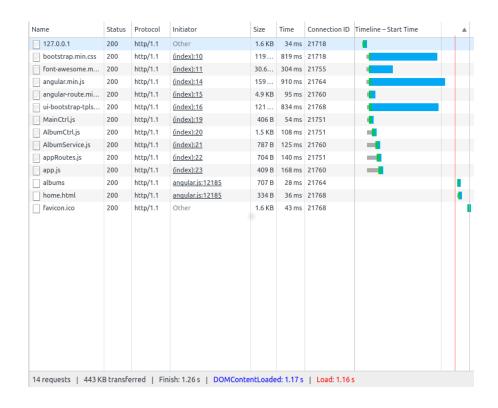
Wykres przedstawiony na schemacie 4.9 ukazuje porównanie wyników w każdej z prób oraz wynik średni dla obu protokołów.

# 4.4 Porównanie prędkości przy bezpiecznym połączeniu HTTP/1.1

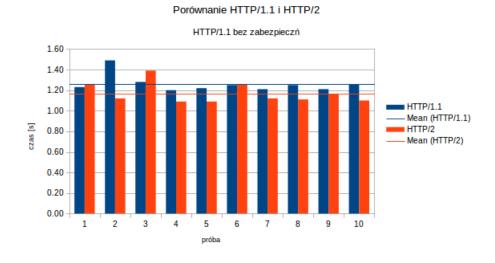
W tym teście dane przesyłane za pomocą protokołu HTTP/1.1 są zabezpieczone SSL.

lame	Status	Prot	Initiator	Size	Time	Connection ID	Timeline – Start Time	1.00 s	4
127.0.0.1	200	h2	Other	1.4 KB	26 ms	18989			
AlbumCtrl.js	200	h2	(index):20	1.3 KB	60 ms	18989	•		
AlbumService.js	200	h2	(index):21	574 B	63 ms	18989	•		
appRoutes.js	200	h2	(index):22	491 B	65 ms	18989	•		
app.js	200	h2	(index):23	196 B	68 ms	18989	•		
bootstrap.min.css	200	h2	(index):10	119 KB	790 ms	18989			
font-awesome.m	200	h2	(index):11	30.4	299 ms	18989			
angular.min.js	200	h2	(index):14	159 KB	897 ms	18989			
angular-route.mi	200	h2	(index):15	4.8 KB	109 ms	18989	•		
ui-bootstrap-tpls	200	h2	(index):16	121 KB	823 ms	18989			
MainCtrl.js	200	h2	(index):19	193 B	56 ms	18989	4		
albums	200	h2	angular.js:12185	583 B	29 ms	18989			
home.html	200	h2	angular.js:12185	138 B	28 ms	18989			
3 requests   439 K	B transfe	erred	Finish: 1.10 s   DOMCo	ntentLo	aded: 1.1	3 s   Load: 1.	13 s		

Rysunek 4.7: Test dla  $\mathrm{HTTP}/2$ 



Rysunek 4.8: Test dla HTTP/1.1

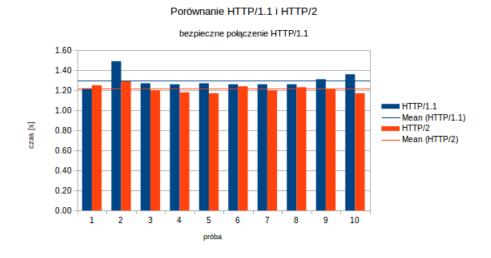


Rysunek 4.9: Wykres podsumowujący

Próba	HTTP/1.1	HTTP $/2$
1	1.22s	1.25s
2	1.49s	1.29s
3	$1.27\mathrm{s}$	1.20s
4	1.26s	1.18s
5	$1.27\mathrm{s}$	1.17s
6	1.26s	1.24s
7	1.26s	1.20s
8	1.26s	1.23s
9	1.31s	1.21s
10	1.36s	1.17s
ŚREDNIA	1.29s	1.21s

W powyższym teście protkół HTTP/2 uzyskał wyniki lepsze średnio o 6%. Na podstawie tego testu widzimy też, że w przypadku wykorzystania zabezpieczonego połączenia czasy dla HTTP/1.1 są minimalnie większe, niż bez SSL.

Wykres przedstawiony na schemacie 4.10 ukazuje porównanie wyników w każdej z prób oraz wynik średni dla obu protokołów.



Rysunek 4.10: Wykres podsumowujący

#### 4.5 Porównanie prędkości z włączonym CACHE

Próba	HTTP/1.1	HTTP/2
1	709ms	534ms
2	$555 \mathrm{ms}$	$483 \mathrm{ms}$
3	$622 \mathrm{ms}$	$527 \mathrm{ms}$
4	$625 \mathrm{ms}$	511ms
5	$550 \mathrm{ms}$	518ms
6	$546 \mathrm{ms}$	$555 \mathrm{ms}$
7	$603 \mathrm{ms}$	$557 \mathrm{ms}$
8	517ms	$496 \mathrm{ms}$
9	584ms	$531 \mathrm{ms}$
10	$521 \mathrm{ms}$	$532 \mathrm{ms}$
ŚREDNIA	$583 \mathrm{ms}$	524ms

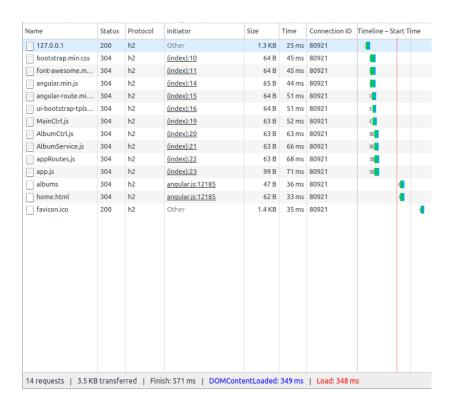
Kolejny test, w którym nieznacznie wygrywa nowsza wersja protokołu – około 11%. Jak można było się spodziewać czasy z wykorzystaniem pamięci podręcznej przeglądarki będą znacznie mniejsze, niż gdy ta pamięć jest wyłączona. Pokazuje to jak ważnym elementem pracy twórcy aplikacji internetowych jest rozsądne zarządzanie zasobami, które mogę być przechowywane w pamięci podręcznej po stronie klienta i nie muszą one być za każdym razem wysyłane ponownie.

Obrazują to poniższe rysunki. Na rysunku 4.12 widzimy, co się dzieje, gdy pierwszy raz wchodzimy na daną stronę lub mamy wyłączoną pamięć podręczną przeglądarki. Czas pobierania niektórych zasobów (niebieska część paska) jest elementem, który zabiera najwięcej czasu. Natomiast, gdy spojrzymy na rysunek 4.11, to praktycznie nie widzimy niebieskiej części paska. Taka sytuacja ma miejsce, gdy wchodzimy na stronę kolejny raz.

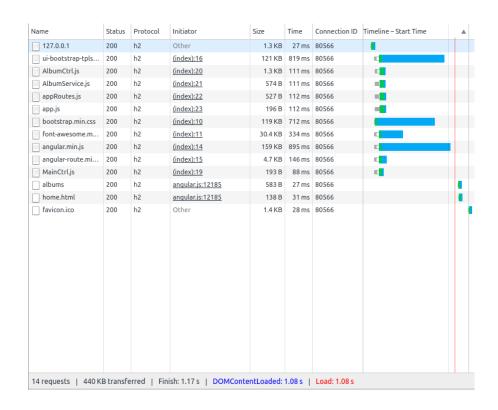
Wykres przedstawiony na schemacie 4.13 ukazuje porównanie wyników w każdej z prób oraz wynik średni dla obu protokołów.

#### 4.6 Porównanie prędkości przy wykorzystaniu Server Push

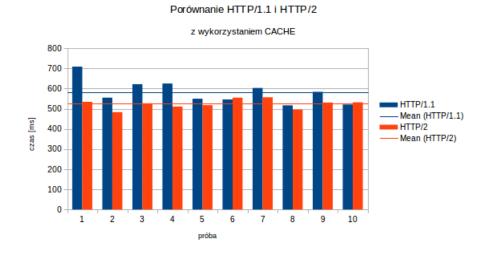
Ostatni test chciałem przeprowadzić dla zapytania wykorzystującego wprowadzony przez HTTP/2 server push, który, z punktu widzenia programisty aplikacji internetowych, wydaje się być najciekawszą nowością wprowadzoną do protokołu HTTP. Mądre wykorzystanie tej funkcji zdecydowanie ułatwi pracę każdemu twórcy.



Rysunek 4.11: Przykład zapytania z wykorzystaniem CACHE



Rysunek 4.12: Przykład zapytania bez wykorzystania CACHE



Rysunek 4.13: Wykres podsumowujący

Próba	HTTP/1.1	HTTP/2	$\mathrm{HTTP}/2~\mathrm{PUSH}$
1	444ms	$454 \mathrm{ms}$	$387 \mathrm{ms}$
2	$456 \mathrm{ms}$	441ms	$372 \mathrm{ms}$
3	$386 \mathrm{ms}$	515ms	$351 \mathrm{ms}$
4	$380 \mathrm{ms}$	$436 \mathrm{ms}$	$471 \mathrm{ms}$
5	$407 \mathrm{ms}$	$342 \mathrm{ms}$	$415 \mathrm{ms}$
6	$404 \mathrm{ms}$	438ms	$420 \mathrm{ms}$
7	$481 \mathrm{ms}$	$385 \mathrm{ms}$	$470 \mathrm{ms}$
8	$471 \mathrm{ms}$	$450 \mathrm{ms}$	$253 \mathrm{ms}$
9	$567 \mathrm{ms}$	481ms	$269 \mathrm{ms}$
10	$418 \mathrm{ms}$	413ms	$409 \mathrm{ms}$
ŚREDNIA	441ms	436ms	$382 \mathrm{ms}$

Wyniki przeprowadzonego testu pokazują, że server push jest nowością z dużym potencjałem na przyszłość. Polepszenie wyników o około 14% to dobra wróżba na przyszłość. Kiedy technologia się rozwinie i zacznie powstawać wiele aplikacji wykorzystujących server push zaczną powstawać nowe, coraz lepsze sposoby jego wykorzystania.

Poniższe obrazki (4.14, 4.15 i 4.16) ukazują porównanie przykładowych zapytań z powyższego testu.

Wykres przedstawiony na schemacie 4.17 ukazuje porównanie wyników w każdej z prób oraz wynik średni dla wszystkich przypadków.

# 4.7 Kompatybilność popularnych przeglądarek internetowych z HTTP/2

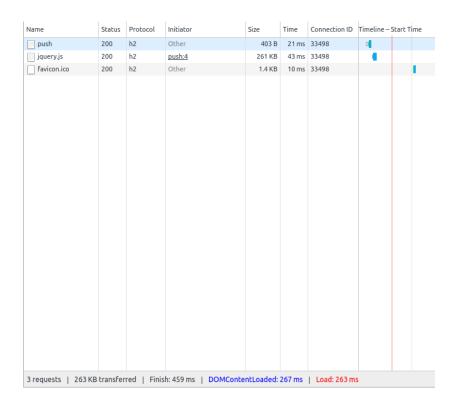
Ważną rzeczą poza szybkością aplikacji jest również jej niezawodność oraz uniwersalność. Aby aplikacja była uniwersalna użytkownik musi mieć możliwość jej uruchomienia w różnych środowiskach. Dlatego uznałem za ważne, aby sprawdzić czy popularne przeglądarki wspierają protokół HTTP/2. Testy przegląderk Firefox, Chrome oraz Opera przeprowadziłem na Ubuntu 16.04. Mobilną wersję przeglądarki Safari sprawdziłem na telefonie iPhone 6 z wersją softu 10.2. Testy Edge zostały przeprowadzone na maszynie wirtualnej z zainstalowanym Windows 8. Wyniki moich badań przedstawiam w poniższej tabelii.

Lp	Firefox	Chrome	Opera	Safari	Internet Explorer	Edge
1.	50	55	42			14
2.	49	54	41	10.2	11	13
3.	48	53	40			12

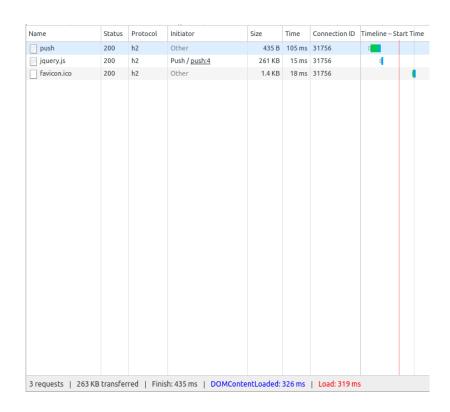
Jak widać protokół  $\rm HTTP/2$  jest w pełni wspierany przez najpopularniejsze przeglądarki internetowe w najnowszych wersjach. Daje nam to pewność,



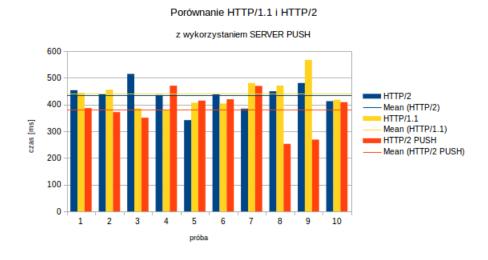
Rysunek 4.14: Przykład zapytania dla  $\mathrm{HTTP}/1.1$ 



Rysunek 4.15: Przykład zapytania bez wykorzystania Server Push



Rysunek 4.16: Przykład zapytania wykorzystującego Server Push



Rysunek 4.17: Wykres podsumowujący

że aplikacja stworzona z wykorzystaniem tej technologii będzie sprawnie działać u większości użytkowników. Jak widać tylko najnowsza wersja przeglądarki Internet Explorer nie wspiera HTTP/2. Należy zaznaczyć, że ostatnia aktualizacja IE miała miejsce pod koniec roku 2015, więc nie jest to już wspierany produkt i większość użytkowników odchodzi od niego.

#### Rozdział 5

#### Wnioski

Gdy tylko zobaczyłem informacje dotyczące najnowszego protokołu HTTP w wersji 2 bardzo się ucieszyłem. Po pierwsze w obecnych czasach, gdy technologia tak szybko porusza się do przodu, korzystanie z rozwiązań, które nie zmieniły się od ponad 15 latu wydaje się niewłaściwe. HTTP/1.1 coraz mocniej ogranicza możliwości programistów i nie pozwala rozsądnie i w pełni wykorzystać zasobów, którymi dzisiaj dysponujemy. Po przeczytaniu, że numer dwa przy wersji protokołu, to właściwie tylko informacja o tym, że nie jest on wstecznie kompatybilny zacząłem się zastanawiać czy nie jest to swego rodzaju uspokojenie pokładanych w tym protokole oczekiwań. Postanowiłem więc przeprowadzić testy, których wynikiem jest niniejsza praca.

Tak jak wspominałem moje oczekiwania co do wydajności protokołu były bardzo duże i dlatego po zobaczeniu wyników nieco się zawiodłem. Owszem, widać przyśpieszenie, ale nie jest one godne otrzymania numeru 2, który jednak na początku sugerował ogromną rewolucję. Wyniki badań szybkości, chociaż wypadały z korzyścią dla HTTP/2, nie są tak dobre, jak się spodziewałem.

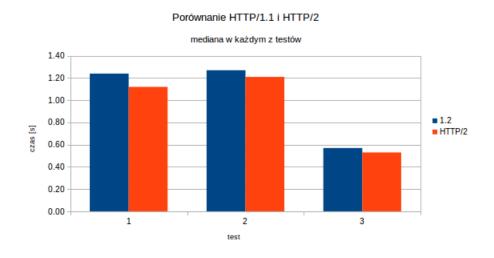
Z drugiej strony protokół HTTP/2 to nie tylko szybkość, ale też jakość połączenia i jego bezpieczeństwo. Bardzo dobrym krokiem jest wymuszanie na twórcach korzystanie z certyfikatów bezpieczeństwa. Na pewno sprawi to, że sieć będzie się stawać coraz bezpieczniejszym miejscem i o wiele trudniej będzie przestępcy wykorzystać zwykłego użytkownika.

Wykorzystanie multiplexingu rozwiązało ostatecznie problem HOL blocking (ODNOSNIK), który w niektórych przypadkach potrafił bardzo mocno spowolnić działanie aplikacji. Oczywiście były sposoby, żeby sobie z tym poradzić. Przykładem jest wykorzystywanie wielu połączeń TCP do przesyłania informacji równolegle. Takie rozwiązanie jednak znacznie bardziej obciąża serwer niepotrzebnymi prośbami o połączenie. Multiplexing pozwala na przesyłanie wielu informacji w ramach jednego połączenia, a dodatkowo kolejność

przesyłanych informacji nie ma znaczenia.

Kolejny element, czyli kompresja nagłówków. Może nie jest on tak znaczący dla zasobów o bardzo dużej objętości. Możemy dojść do takiego wniosku na pierwszy rzut oka, jednak podsumowując powtarzającą się część nagłówków, widać, że ma to niemałe przełożenie na ilość przesyłanych danych.

Na koniec chciałem przedstawić wykresy przedstawiające mediane wyników pierwszych trzech testów (5.1) oraz oddzielnie dla ostatniego testu dotyczącego SERVER PUSH (5.2). Należy pamiętać, że ostatni test został przeprowadzony na innym zestawie pobieranych danych. Co ciekawe, przeciętna wartość dla testu HTTP/2 bez SERVER PUSH jest niższa, niż z wykorzystaniem tej technologii.



Rysunek 5.1: Mediany wyników trzech pierwszych testów

Jak widać chociaż na razie HTTP/2 lekko zawiódł moje oczekiwania, to na pewno nie oznacza, że jego wprowadzenie było niepotrzebne. Jestem świadomy, że przed wyciągnięciem takiego wniosku należałoby wykonać dużo bardziej dogłębne testy. Jest to mój cel na przyszłość.

Chciałbym przede wszystkim dużo dokładniej przetestować możliwości Server Push oraz kompresji nagłówków. Można to osiągnąć poprzez znaczne rozbudowanie aplikacji tak, aby przypominała ona dużo bardziej dzisiejsze aplikacje, które są bardzo rozbudowane pod względem zasobów.

Ciekawym badaniem mogłoby być również prześledzenie czasu, który jest wykorzystywany tylko i wyłącznie na nawiązanie połączenia TCP. Jak wspominałem protokół  $\rm HTTP/1.1$  nawiązuje kilka połączeń w ramach komunikacji klienta z serwerem. Chciałbym się przekonać, czy faktycznie zmiany wpro-

# Porównanie HTTP/1.1 i HTTP/2 mediana wyników w teście SERVER PUSH 0.45 0.44 0.43 0.42 91.2 HTTP/2 PUSH 0.44 0.39 0.38

Rysunek 5.2: Mediany wyników testu SERVER PUSH

wadzone przez HTTP/2 są na tym poziomie bardzo widoczne.

Podsumowując, przeprowadzone testy wskazują, że HTTP/2 ma bardzo duży potencjał na przyszłość. Na razie wyniki badań nie są powalające, ale może to również wynikać z jakości dostępnych narzędzi. Wraz z czasem poznamy lepiej nową technologię i będą się pojawiać biblioteki, które dużo lepiej zaczną wykorzystywać jej możliwości. Na tę chwilę ciekawym pomysłem może być śledzenie prac, które są wykonywane, aby oficjalnie wdrożyć ten protokół w node.js (ODNOŚNIK).

#### Bibliografia

- M. Belshe, R. Peon, M. Thomson, "Hypertext Transfer Protocol Version 2 (HTTP/2)", 2015.
   https://tools.ietf.org/html/rfc7540
- [2] założenia webpack https://webpack.js.org/concepts/
- [3] podstawy HTTP/2 https://developers.google.com/web/fundamentals/performance/ http2/
- [4] Haviv A., "MEAN Web Development", Birmingham 2014, ISBN 978-1-78398-328-5
- [5] Totty B., Sayer M., Reddy S., Aggarwal A., Gourley D., "HTTP: The Definitive Guide", 2002, rozdział 4
- [6] R. Fielding, J. Gettys, J. Mogul, H. Frystyk, L. Masinter, P. Leach, T. Berners-Lee, "Hypertext Transfer Protocol HTTP/1.1", 1999. https://tools.ietf.org/html/rfc2616
- [7] I. Grigorik, "High Performance Browser Neworking", 2013 rozdział: https://hpbn.co/building-blocks-of-tcp/#head-of-line-blocking
- [8] R. Rendle, "Spriting with <img>", 2015. https://css-tricks.com/spriting-img/
- [9] I. Grigorik, "High Performance Browser Neworking", 2013 rozdział: https://hpbn.co/http1x/#domain-sharding
- [10] R. Peon, H. Ruellan, "HPACK: Header Compression for HTTP/2", 2015. https://tools.ietf.org/html/rfc7541